

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Факультет музичної та хореографічної освіти

Затверджую:

Ректор

О.Я.Чебикін

« 11 » вересня 2017 р.

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ ДО ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

для абітурієнтів

на здобуття освітнього ступеня

"бакалавр"

(на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодий спеціаліст»)

спеціальність 014 Середня освіта. Музичне мистецтво

Пояснювальна записка

Вступний екзамен у формі творчого конкурсу із спеціальності 014 Середня освіта. Музичне мистецтво (на базі ОКР «молодший спеціаліст») проводиться з метою визначення рівню музично-виконавської та музично-теоретичної підготовки абітурієнтів на здобуття ступеня «бакалавр»

Музично-виконавська і музично-теоретична підготовка є основними складовими професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Творчий конкурс з **музично-виконавської підготовки** спрямований на визначення рівня музично-виконавської грамотності, розвиненості музичного мислення, технічної оснащеності абітурієнтів, здатності абітурієнтів до емоційного, художньо переконливого втілення образного змісту музичних творів на музичному інструменті і голосом. Виявлення рівня музично-виконавської підготовки здійснюється в процесі виконання абітурієнтом напам'ять чотирьох музичних творів різних за формою, стилями і характерами на музичному інструменті і співу двох пісенних творів.

Завдання творчого конкурсу з **музично-теоретичної підготовки** передбачають виявлення рівня знань і практичних навичок абітурієнтів з основ теорії музики, сольфеджіо, музичної літератури. Перевірка музично-теоретичної підготовленості абітурієнтів передбачає відповідь за білетом, який включає питання з теорії музики, сольфеджування і питання щодо творчості видатних композиторів.

Творчий конкурс оцінюється за критеріями, прояв яких відповідає певним балам. Максимальна кількість балів за творчий конкурс складає 200 балів; мінімально допустима - 100 бали. Музично-виконавська і музично-теоретична підготовка оцінюється кожна за 200-бальною шкалою; потім бали складаються і визначається середнє арифметичне значення, що і складає загальну оцінку за творчий конкурс.

**Програма творчого конкурсу для абітурієнтів
на здобуття ступеня
"бакалавр"**
(на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»)

із спеціальності 014 Середня освіта. Музичне мистецтво

Музично-інструментальна підготовка

Виконання на одному з музичних інструментів:

Фортепіано, скрипка, гітара

1. Поліфонічний твір
2. Крупна форма (частина сонати, концерту, варіації – за вибором абітурієнта)
3. Етюд або віртуозна п'єса
4. Кантиленна п'єса

Баян, акордеон

1. Поліфонічний твір
2. Крупна форма або концертна обробка музичного твору
3. Етюд або віртуозна п'єса
4. Кантиленна п'єса

Бандура

1. Поліфонічний твір
2. Крупна форма або обробка музичного твору
3. Віртуозна п'єса
4. Пісня

Виконання 2-х вокальних творів любого жанру і стилю

Один вокальний твір під власний акомпанемент;
Другий вокальний твір - а'cappella (без супроводу на інструменті).

Критерії оцінки з музично-інструментальної підготовки:

Критерії оцінки	Кількість балів
<ul style="list-style-type: none">художня переконливість змістовно-образної інтерпретації твору;музична грамотність, жанрово-стильова відповідність інтерпретації твору;емоційність, артистизм виконання;художньо-технічна досконалість, володіння виконавськими навиками (для струнних інструментів – володіння штрихами, якість інтонування); якість слухового контролю;	180-200 бал.
<ul style="list-style-type: none">не достатньо художньо переконлива змістовно-образна інтерпретація твору;наявна музична грамотність, бракує жанрово-стильової відповідності інтерпретації твору;не досить яскраво проявляється емоційність, артистизм виконання;недостатня художньо-технічна досконалість, володіння виконавськими навиками;недостатньо розвинений слуховий контроль;	151-179 бал.
<ul style="list-style-type: none">художньо невиразне виконання твору;слабо проявляється емоційність, артистизм виконання;слабка художньо-технічна підготовка,слабо розвинений слуховий контроль;	124-150 бал.
<ul style="list-style-type: none">конче слабкий прояв показників якісного виконання музичних творів.	100-123 бали

Критерії оцінки з постановки голосу:

Критерії оцінки	Кількість балів
<ul style="list-style-type: none">художня переконливість змістовності інтерпретації твору, сценічна культура виконання;технічна досконалість (якість інтонування, володіння вокальним диханням, артикуляційна чіткість, дотримання фонетичних норм у вимові поетичного тексту);самобутність індивідуального трактування твору та його художня переконливість; досконалість техніки співу під фонограму і з мікрофоном (для естрадного співу);	180-200 бал.
<ul style="list-style-type: none">недостатня художня переконливість змістовності інтерпретації твору;бракує технічної досконалості (у якості	151-179 бал.

інтонування, володіння вокальним диханням, артикуляційної чіткості та ін.); <ul style="list-style-type: none"> • слабо виражена самобутність індивідуального трактування твору та його художня переконливість; • недостатня технічна досконалість співу під фонограму і з мікрофоном (для естрадного співу). 	
<ul style="list-style-type: none"> • невиразна художня змістовність інтерпретації твору, слабо розвинена сценічна культура виконання; • слабка технічна оснащеність (у якості інтонування, володіння вокальним диханням, артикуляційної чіткості, дотримання фонетичних норм у вимові поетичного тексту); • нерозвинені технічні навички співу під фонограму і з мікрофоном (для естрадного співу). 	124-150 бал.
<ul style="list-style-type: none"> • конче слабкий прояв показників якісного виконання музичних творів. 	100-123 бали

Музично-теоретична підготовка

1. Побудувати письмово та проспівати вверх і вниз звукоряди (гами, лади).
2. Побудувати письмово та проспівати інтервали натуральних та гармонічних ладів, зокрема - тритони з розв'язанням та характерні інтервали з розв'язанням:
 - а) в тональності
 - б) від звуку вверх і вниз
3. Побудувати письмово та проспівати вверх і вниз від звуку окремі акорди:
 - а) чотири види тризвуків у основному виді (мажорний, мінорний, зменшений, збільшений). Дисонуючі тризвуки розв'язати,
 - б) тризвуки мажорний, мінорний та їхні обернення;
 - в) септакорди II-го й VII-го ступенів у натуральних та гармонічних ладах;
 - г) D7 та його обернення з розв'язанням.
4. Побудувати за функціональними позначеннями письмово та проспівати акордову послідовність в мажорній або мінорній тональності з використанням всіх зазначених вище акордів.

5. Сольфеджувати незнайому мелодію з відхиленням або модуляцією в тональності першого ступеня родинності, в розмірах $2/4$, $3/4$, $4/4$, $3/8$, $6/8$, з ритмовим малюнком, що містить пунктирний ритм, синкопи, тріолі.

6. Здійснити усний слуховий аналіз ритмових малюнків, окремих звукорядів, інтервалів, акордів та їхніх послідовностей.

7. Охарактеризувати творчий шлях та головні твори провідних вітчизняних і зарубіжних композиторів:

- *українських* – М. Лисенка, С. Гулака-Артемівського, М. Леонтовича, Я. Степового, К. Косенка, Б. Лятошинського, К. Данькевича;
- *західноєвропейських* - Й.С.Баха, віденських класиків – Й. Гайдна, В.А. Моцарта, Л.в.Бетховена, романтиків – Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф.Шопена;
- *російських композиторів* - М. Глінки, О. Даргомижського, О. Бородіна, М. Мусоргського, М. Римського-Корсакова, П. Чайковського, С. Рахманінова, С. Прокоф'єва, Д. Шостаковича, Д. Кабалевського.

Рекомендована література

- Андрєєва Е. Основи музичної грамоти. – К. : Музична Україна, 1993.
- Брянцева В. Музыкальная литература зарубежных стран: Учебник для ДМШ: Музыка, Москва, 2004.
- Вахромеев В. Элементарная теория музыки. – М.: Музыка, 2010.
- Ганзіна Т. Правила з елементарної теорії музики. К.: Мелосвіт, 2010.
- Козлова Н. Русская музыкальная литература. – М.: Музыка, 2010.
- Лісецький С. Українська музична література. Навчальний посібник для 6 класу ДМШ.– Вінниця: Нова книга, 2005.
- Лісецький С. Українська музична література. Учбовий посібник для 7 класу ДМШ. – К., 1993.
- Музыкальная литература зарубежных стран. В. Галацкая, Выпуск I. – М.: Музыка, 1978.
- Музыкальная литература зарубежных стран. Под ред. Б. Левика, Выпуск V. – М.: Музыка, 1972.
- Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. – К.: Музыка, 2003.
- Павлюченко С. Елементарна теорія музики. – К.: Музична Україна, 1980.
- Писаревський А. Сольфеджіо для музичний шкіл. - К., 1967.
- Фридкин Г. Практическое руководство по музыкальной грамоте. – М.: Музыка, 1987.
- Хвостенко В. Задачи и упражнения по элементарной теории музыки. – М.: Музыка, М., 1965.

***Критерії оцінки творчого конкурсу
з музично-теоретичної підготовки***

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ	Кількість балів
<p>Сольфеджування незнайомого тексту: виразне, ладово, ритмово- , синтаксично-безпомилкове інтонування.</p> <p>Звукоряди: теоретичне та практичне володіння кварто-квінтовим колом тональностей, різновидностями народних натуральних та штучних ладів; чистота інтонування звукорядів перемінно-однойменних ладів.</p> <p>Інтервали: безпомилкова будова та точне інтонування простих інтервалів у натуральних та гармонічних ладах мажору й мінору в висхідному та низхідному русі.</p> <p>Акорди: теоретичне й практичне володіння тризвуками головних ступенів, Д7 і їх обернень, септакордами II, VII ступенів натурального й гармонічного ладів. Безпомилкова будова та точне інтонування акордів у висхідному та низхідному русі, у гармонічних послідовностях.</p> <p>Слуховий аналіз: безпомилкове визначення перелічених вище елементів.</p>	<p>185 - 200</p>
<p>Сольфеджування 1 –голосної мелодії (рівень складності - відхилення та модуляції у першу ступінь спорідненості, синкопи, тріолі): несуттєві помилки у ладовисотності, ритмовій та синтаксичній структурі мелодії ;</p> <p>Звукоряди: бракує повноти знань щодо кварто-квінтового кола тональностей, різновидностей народних натуральних та штучних ладів, деякі інтонаційні погрішності.</p> <p>Інтервали: несуттєві помилки у будові та інтонуванні простих інтервалів натуральних та гармонічних ладів мажору й мінору.</p> <p>Акорди: деяка невпевненість знань щодо Д7 і їх обернень, септакордів II, VII ступенів натурального й гармонічного ладів.</p> <p>Слуховий аналіз: наявність помилок у визначенні на слух перелічених вище елементів (виконано з помилками приблизно 25% елементів).</p>	<p>160 - 184</p>

<p>Сольфеджування 1 –голосної мелодії (рівень складності - відхилення та модуляції у першу ступінь спорідненості, синкопи, тріолі): інтонування з частими помилками у ладовисотній, ритмовій, синтаксичній структурі мелодії;</p> <p>Звукоряди: суттєві помилки у будові та інтонуванні звукорядів кварто-квінтового кола тональностей, народних натуральних та штучних ладів;</p> <p>Інтервали: значні помилки у будові та інтонуванні простих інтервалів у натуральних та гармонічних ладах мажору й мінору у висхідному та низхідному русі.</p> <p>Акорди: суттєві помилки у будові й інтонуванні тризвуків головних ступенів, Д7 і їх обернень; бракування знань щодо септакордів II, VII ступенів натурального й гармонічного ладів, акордів у висхідному та низхідному русі, у гармонічних послідовностях.</p> <p>Слуховий аналіз: визначення перелічених вище елементів з значними помилками (більше, ніж 75% елементів).</p>	<p>124 - 159</p>
<p>Сольфеджування 1-голосної мелодії з постійними суттєвими помилками у ладовому, ритмовому або синтаксичному компонентах структури; нерозвиненість слухового контролю.</p> <p>Звукоряди: поверхові теоретичні знання щодо різновидів народних натуральних та штучних ладів, пере важність їх помилкового відтворення;</p> <p>Інтервали: утруднення у будові та інтонуванні простих інтервалів у натуральних та гармонічних ладах мажору й мінору у висхідному русі</p> <p>Акорди: систематичні помилки щодо будови та інтонування Д7 і їх обернень, септакордами II, VII ступенів натурального й гармонічного ладів, будова та інтонування акордів у висхідному русі, у гармонічних послідовностях.</p> <p>Слуховий аналіз: слабо розвинені навички слухового аналізу, невміння визначити перелічені вище елементи без суттєвих помилок (або зовсім не визначає).</p>	<p>100 - 123</p>